

SAVET STRANIH INVESTITORA – PREGLED

Savet stranih investitora već više od dve decenije posvećeno i dosledno radi na poboljšanju uslova poslovanja i investiranja u Srbiji. Savet je osnovan u julu 2002. godine, kada se 14 kompanija uz podršku OECD-a udružilo, s namerom da unaprede poslovno okruženje, etičnost i konkurentnost srpske privrede. Tokom 21 godine rada ostali smo dosledni osnovnom cilju, neprekidno se zalažući za bolju poslovnu i investicionu klimu koja će omogućiti razvoj potencijala srpske privrede. Ostvarili smo značajne rezultate, prebrodivši različite izazove. U tome su nam pomogle ekspertiza, iskustvo, ali i svest o potrebi prilagođavanja novim, promenjenim okolnostima i njihovom uticaju na privredu, društvo i poslovanje samih članica.

Godinu dana nakon osnivanja naše članice su investirale ukupno 150 miliona evra i zaposlile 3.160 ljudi, dok danas Savet broji 120 članica, koje su ukupno uložile oko 44 milijarde evra u Srbiji i direktno zapošljavaju više od 115.000 građana Srbije. Ovo jasno ukazuje da su naše članice u Srbiju došle sa dugoročnim planovima. Uz kontinuiranu posvećenost prirodno dolazi zainteresovanost za povećanje privrednog rasta i konkurentnosti, i ulažu se napor za ostvarenje tog cilja, što je značajan motiv našeg rada.

Savet stranih investitora je udruženje koje omogućava da se glas privrede direktno čuje. Naši partneri i sagovornici su prepoznali vrednost i pouzdanost našeg rada. Posebno se ponosimo ulogom u promociji evropskih integracija Srbije, za koje nemamo dilemu da je put kojim Srbija treba da ide. Sa ključnim partnerima za ostvarenje ciljeva negujemo posebne odnose: jedino smo poslovno udruženje koje ima institucionalni okvir za saradnju sa Vladom Republike Srbije kroz Radnu grupu za sprovođenje preporuka iz „Bele knjige“ kojom predsedava Predsednik Vlade i čiji su članovi ministri u Vladi Republike Srbije, pored predstavnika Saveta. Istovremeno, o našem doprinosu unapređenju poslovnog ambijenta govori i činjenica da su stalni, institucionalni članovi Upravnog odbora i Evropska investiciona banka (EIB) i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD). Pored toga, Savet okuplja i bilateralne privredne komore.

ZELENA I DIGITALNA TRANZICIJA

Savet stranih investitora se u velikoj meri u svom delovanju fokusirao na digitalizaciju, odgovorno poslovanje, na neophodnost zelene tranzicije privrede

i implementacije cirkularne ekonomije. Ove teme nisu u fokusu naših članica samo zbog potrebe da se prate trendovi u EU i drugim privredama sa kojima je srpska privreda tesno vezana. Naprotiv, one su prepoznate kao imperativ kako bi se omogućio dalji ekonomski rast i razvoj, te iskoristio privredni potencijal u sadašnjem vremenu. Digitalna tranzicija je za nas prioritet već godinama. Naše članice zalažu se za „paperless work“, ubrzanje digitalizacije društva i digitalne transformacije različitih segmenata poslovanja kao ključnih elemenata za prevazilaženje izazova sa kojima se suočava ekonomija Srbije i sveta. Pandemija koronavirusa je samo ubrzala te procese. Takođe, digitalizacija je bila nezaobilazna tema naše prve Konferencije o finansijskim uslugama održane u junu ove godine, sa tendencijom da postane mesto susreta i otvorenog dijaloga ovog važnog sektora. Prisustvo i podrška NBS za nas je od ključnog značaja i daje nam za pravo da nastavimo, sada već slobodno možemo reći, trasirani put, iniciranja rešenja u oblasti digitalizacije koja će svim akterima na tržištu olakšati i unaprediti poslovanje. Samo da podsetimo, da su naše članice u prethodnom periodu inicirale brojna rešenja poput digitalizacije menice, uvođenje video identifikacije i potpisa u Cloud-u i dr.

Naše članice, svesne su da je davno prošlo vreme kada su načela zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i savesnog korporativnog upravljanja (ESG) bile predmet interesovanja manje grupe društveno svesnih pojedinaca i organizacija. Širom sveta u razvijenim ekonomijama uvode se jasne obaveze kompanijama po tim pitanjima. Stoga, ova načela postaju nezaobilazan element poslovanja, kako zbog saradnje sa entitetima iz regiona koji već imaju izgrađene standarde u ovom pogledu, tako i zbog očuvanja društva i planete. Posebno smo ponosni i na prvu konferenciju o regenerativnoj poljoprivredi koju smo u saradnji sa EBRD, organizovali u septembru ove godine. Koncept regenerativne poljoprivrede ima važnu ulogu u jačanju otpornosti na evidentne klimatske promene, očuvanju biodiverziteta i životne sredine, kao i obezbeđivanju održive proizvodnje hrane za buduće generacije. Pokretanje ove važne teme u našoj javnosti je esencijalno i za funkcionisanje sistema lanca snabdevanja kojim su obuhvaćeni lokalni proizvođači, posebno ako se imaju u vidu aktivnosti, ali sve više i obaveze kompanija koje posluju u EU u smislu potrebe prilagođavanja novim propisima, preporukama, ali i pozitivnim praksama sa ciljem unapređenja zaštite životne sredine i smanjenja emisije štetnih gasova.

Pored toga, tokom ove godine svoje aktivnosti smo usmerili u pravcu unapređenja znanja i prenošenja iskustva najboljih praksi naših članica o hedžingu, ESG međunarodnoj regulativi i praksama, elektronskom fakturisanju, kao i o bezbednosti i zdravlju na radu.

ODBORI KAO OKOSNICA NAŠEG RADA

Savet stranih investitora ima devet radnih odbora, koji čine okosnicu našeg rada. U radu odbora učestvuju stručnjaci zainteresovani za oblast kojom se odbor bavi. Odbori su samo jezgro rada Saveta zato što se u njima razmenjuju znanja i stavovi, sprovode analize politika, propisa i njihovih nacрта i sastavljaju predlozi za unapređenje propisa, a time i poslovne i investicione klime. Odbori su živ sistem koji se menja i usklađuje sa okolnostima i potrebama članica. Savet stranih investitora ima ukupno devet radnih odbora: Odbor za borbu protiv nedozvoljene trgovine i hranu, Odbor za finansijske usluge, Odbor za ljudske resurse, Odbor za infrastrukturu i građevinarstvo, Pravni odbor, Odbor za farmaceutsku industriju, Poreski odbor, Odbor za telekomunikacije i digitalnu ekonomiju i Odbor za turizam i ugostiteljstvo.

OSNOVNA NAČELA – GARANCIJA STABILNOSTI I USPEHA

Savet stranih investitora se od osnivanja 2002. godine menjao, prilagođavao okolnostima i išao u susret promenama koje će nastupiti. Osnovna načela su, međutim, ostala nepromenjena, odolevajući izazovima koje nosi vreme i održavajući stabilnost i kontinuitet našeg rada. Naši osnovni principi su: nezavisnost, stručnost, najbolje prakse, saradnja i evropske integracije.

NEZAVISNOST

Savet stranih investitora je zastupnik opšteg interesa poslovne zajednice. Nezavisnost i samoodrživost su od ključnog značaja da bismo ispunili tu misiju, jer samo tako možemo uvek da stanemo iza svojih stavova. Dvostepeni način odlučivanja je garancija ravnopravnosti članica. Prva odluka donosi se u okviru radnih odbora, uz jednako učešće zainteresovanih članova, pri čemu je uvek težnja da se umesto prostog nadglasavanja dogovorom postigne saglasnost svih. U drugom koraku, Upravni odbor Saveta razmatra predložene odluke radnih odbora i o njima odlučuje.

STRUČNOST

Bela knjiga koja je pred vama rezultat je ogromnog stručnog znanja, praktičnog iskustva i posvećenosti naših članica. Ona je je naša glavna platforma za dijalog o poboljšanju propisa i poslovne klime. Čast nam je što je Bela knjiga postala i značajan izvor informacija koje koristi Evropska komisija u sačinjavanju godišnjeg Izveštaja o napretku Srbije u pridruživanju Evropskoj uniji. Na osnovu iskustva, tokom godina smo razvili i jedinstvenu metodologiju merenja ostvarenih rezultata i napretka u ispunjavanju preporuka iz Bele knjige. To je Indeks Bele knjige, koji daje poređenje i rangiranje napretka po svim oblastima koje su u fokusu Bele knjige, a na osnovu ispunjenosti preporuka iz prethodnih godina. Dodatni kriterijum je vreme proteklo od kada je preporuka prvi put objavljena do kada je preporuka usvojena. Na taj način se meri i tempo unapređenja poslovne klime koji može imati značajan uticaj na donošenje odluka o investiranju.

NAJBOLJE PRAKSE

Strani investitori pored investicija i novih radnih mesta donose i visoke etičke i poslovne standarde, poslovnu etiku, koncept održivosti i primenu novih tehnologija. Savet je i u 2023. godini predano radio na unapređenju digitalizacije i načela zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i savesnog korporativnog upravljanja. S ponosom možemo da kažemo da su naše članice dobri poslodavci, koji vode računa o zaposlenima i lokalnoj zajednici kroz različite društveno odgovorne projekte. Kada je reč o posvećenosti zelenoj agendi i upravljanju otpadom, naše članice su, sledeći politike matičnih preduzeća koja su većinski u EU, karbonski neutralne.

SARADNJA

Saradnja je jedna od osnovnih okosnica naših aktivnosti i postignuća. Vlada Srbije i regulatorna tela su naši prirodni partneri, jer je u njihovoj nadležnosti donošenje propisa i njihovo sprovođenje. Posebno bismo istakli da nam, postojeći institucionalni okvir za saradnju Saveta sa Vladom Republike Srbije, Radna grupa za unapređenje i sprovođenje preporuka iz Bele knjige omogućuje efikasniju i uspešniju primenu preporuka iz Bele knjige. Čast nam je što smo redovan sagovornik i partner Evropske unije, kao i drugih relevantnih aktera poput diplomatskih krugova, međunarodnih finansijskih institucija, razvojnih agencija,

akademske zajednice i drugih poslovnih i javno-privatnih udruženja.

EVROPSKE INTEGRACIJE

Savet stranih investitora je od samog osnivanja posvećen evropskim integracijama i takvo opredeljenje nije imalo alternativu ni u jednom trenutku u prethodne dve decenije. Za Savet ne postoji nedoumica da li Srbija treba da ide dalje ka EU ili ne, posebno imajući u vidu duboku povezanost sa evropskom privredom i geografski položaj Srbije. Svesni smo da momenti kriza i izazova mogu staviti na probu odlučnost zemlje za složeni proces kakav evropske integracije jesu, međutim duboko smo uvereni da je to jedini put koji će Srbiji u ekonomskom i društvenom smislu doneti veći prosperitet i otvoriti nove mogućnosti.

Smatramo da smo jedna od organizacija koja ima najviše da pruži u evropskim integracijama, i stoga smo veoma aktivni u zastupanju usklađivanja zakonodavstva Srbije sa

propisima Evropske unije. Naime, oko 75% članica Saveta dolazi iz Evropske unije, dok i većina ostalih posluje na evropskom tržištu. Snažan evropski kontekst delovanja vidljiv je i u partnerskoj saradnji sa EU komisijom, Evropskom investicionom bankom (EIB) i Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD). U tom kontekstu, ove godine sa zadovoljstvom smo učestvovali i u EU nedelji mogućnosti, sa ciljem da doprinesemo širenju svesti o mogućnostima koje fondovi EU već sada nude privredi i pojedincima.

IZVRŠNA KANCELARIJA

Prilikom svih naših aktivnosti, inicijativa, javnih nastupa, iza kulisa je Izvršna kancelarija Saveta. To je mali tim koji svojom efikasnošću, znanjem i posvećenošću omogućava nesmetano funkcionisanje udruženja, laku komunikaciju sa članovima, saradnicima i partnerima Saveta. Zadužena je za sprovođenje odluka organa Saveta, kao i za unapređenje saradnje među članicama kroz komunikaciju na dnevnom nivou i kao takva ima nezaobilaznu ulogu u našem složenom, ali dokazano uspešnom mehanizmu.

Ključne karakteristike i vrednosti Saveta

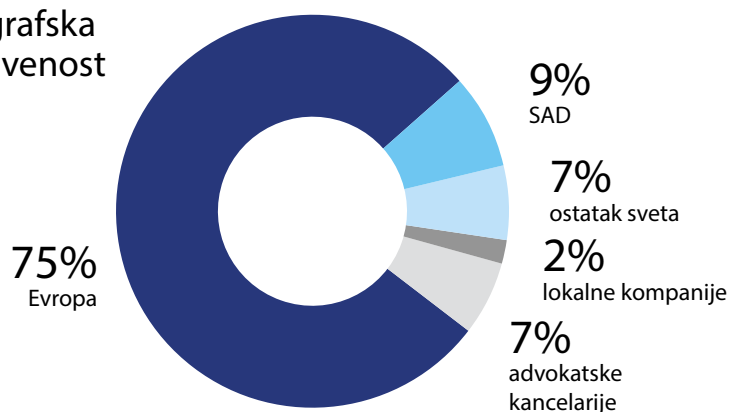
Nezavisnost	Regulatorna stručnost	Doslednost
Najbolje prakse	Promocija EU	Saradnja

Ključne brojke

 21
godina postojanja

 122 članica
iz **23** sektora

Geografska pokrivenost

 > €44 mlrd.
investicija u Srbiji od strane članica Saveta

 > 115,000
direktno zaposlenih u Srbiji od strane članica Saveta

Bela knjiga 2023 u brojevima

